

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเจ็บป่วยและบาดเจ็บในเกษตรกรชาวนากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ประกอบอาชีพทำนาครบ 4 ขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมดิน การปลูก การบำรุงรักษาและการเก็บเกี่ยวในตำบลหัวเมืองอำเภอสองจังหวัดแพร่ จำนวน 265 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากรางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานของเกษตรกรชาวนาที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและดัดแปลงแบบสัมภาษณ์ปัจจัยคุณภาพ การบาดเจ็บและเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการทำงานในผู้ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมประเภททำเครื่องเรือนหรือเฟอร์นิเจอร์ไม้ของ ชาวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์และคณะ(2552)ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลและการประกอบอาชีพ การเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงาน และการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานของเกษตรกรชาวนา ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1 และทดสอบความเชื่อมั่นกับเกษตรกรชาวนาบ้านทุ่งน้ำ หมู่ 4 ตำบลทุ่งน้ำอำเภอสองจังหวัดแพร่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 15 ราย โดยใช้สัมประสิทธิ์คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-richardson [KR-20]) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในส่วนของการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานของเกษตรกรชาวนารายด้าน เท่ากับ .87

ผลการศึกษาพบว่าการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุณภาพจากสภาพแวดล้อมการทำงานที่พบบ่อย คือ อาการปวดทางระบบโครงร่างและกล้ามเนื้อที่อาจเกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุณภาพด้านการยศาสตร์ เช่น อาการปวดไหล่ แขน มือ เข่า เท้า และข้อเท้า (ร้อยละ 100) ปวดหลัง (ร้อยละ 98.9) และปวดกล้ามเนื้อคอ (82.3) นอกจากนี้ ยังพบการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุณภาพด้านกายภาพ คือ อาการชาบริเวณ

ปลายมือหรือนิ้วมือ (ร้อยละ 81.9) ผิวหนังใหม่จากการโดนแดด (ร้อยละ 70.6) หูอื้อ (ร้อยละ 66.8) ส่วนการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องกับอาการจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านจิตสังคมที่พบ คือ ความเครียดจากการทำงาน (ร้อยละ 74.3) สำหรับการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องกับอาการจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านเคมี คือ ผื่นคันตามผิวหนังบริเวณมือ แขน ลำตัว (ร้อยละ 63.4) และการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวข้องกับอาการจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านชีวภาพ คือ มือลอก เท้าเปื่อย ดิเดอราที่เล็บ (ร้อยละ 51.3) ในส่วนการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ก่อนการศึกษา พบร้อยละ 38.5 ความถี่ของการบาดเจ็บ คือ 1 ครั้ง (ร้อยละ 95.1) ซึ่งการบาดเจ็บที่อาจเกี่ยวข้องกับอาการจากการทำงานจะเกิดในขั้นตอนการเตรียมดินในสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 54.7) โดยสาเหตุของการบาดเจ็บเกิดจากวัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง ร้อยละ 49.6 ส่วนอวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บจะเป็นเท้า ฝ่าเท้า นิ้วเท้า (ร้อยละ 41.4) ลักษณะการบาดเจ็บประมาณสองในสามมีลักษณะเป็นบาดแผลตื้น (ร้อยละ 69.7) และความรุนแรงของการบาดเจ็บเป็นเพียงการบาดเจ็บเล็กน้อย (ร้อยละ 55.9)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากข้อค้นพบในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน การเจ็บป่วยและการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับจัดบริการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพเพื่อการสร้างความปลอดภัยในการทำงานสำหรับเกษตรกรชาวนา ดังนี้

1. พัฒนาระบบการเฝ้าระวังสุขภาพโดยเฉพาะการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานตลอดจนพัฒนาระบบการบันทึกสุขภาพสู่การพัฒนาระบบข้อมูลด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในอนาคต
2. ทีมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรร่วมมือกับศูนย์ความปลอดภัยในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมในเกษตรกรชาวนาอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การแก้ไข/ลดการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานอย่างทันเวลาและทันต่อเหตุการณ์
3. เสนอข้อค้นพบต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อ.ป.ท.) โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และบุคคลที่เกี่ยวข้องในชุมชนเพื่อทราบข้อมูลและร่วมวางแผนในการลดความเสี่ยงจากการทำงานเป็นการป้องกันการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ประเด็นการศึกษาวิจัยที่ต้องศึกษาต่อคือพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยหรือพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเพราะพฤติกรรมการทำงานหรือพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ปลอดภัยเป็นเสมือนการปกป้องหรือการป้องกันการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน ลดความเสี่ยงต่อการเบี่ยงเบนภาวะสุขภาพคือความเจ็บป่วยและการบาดเจ็บที่อาจเกี่ยวเนื่องจากงาน
2. ทำการวิจัยในลักษณะทิวสหสาขาเพื่อประเมินปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานทั้งในลักษณะปรนัยและอัตนัยรวมทั้งประเมินภาวะการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานของเกษตรกรชาวนา
3. ประเด็นความเครียดจากการทำงานในกลุ่มเกษตรกรชาวนาควรทำการศึกษาอย่างเฉพาะเจาะจง เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้องจากงานหรือปัจจัยอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนแก้ไข ปัญหาสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับรากเหง้าของปัญหาที่แท้จริง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved